

PROFESNÍ SPOKOJENOST UČITELŮ TĚLESNÉ VÝCHOVY

THE PROFESSIONAL SATISFACTION OF THE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

Petr Jansa

UK FTVS v Praze, ČR

ABSTRACT

In the article we show the comparison of the opinion and attitude of the graduates of the physical education and sport programs from two Czech faculties of physical education who graduated in 1990 – 2005. When taking the questionnaire survey results, we focused on the common collections of the physical education teachers – graduates of the physical education and sport programs at the Faculty of Physical Education and Sport in Prague and Faculty of Physical Culture in Olomouc, taking into consideration the compatible questions concerning the career satisfaction or dissatisfaction, only. In the first questionnaire survey from 1990 – 1996 670 physical education teachers were addressed with a rate of return 31%, i.e. 207 persons. The second collection from 1998 – 2005 from the same faculties included 761 teachers with a rate of return 60% (!), i.e. 405 filled in questionnaires. It is apparent from the results that the leading dissatisfaction expressed by physical education teachers concerns the salary appreciation. In the first survey 81% of the teachers are dissatisfied with their salary, in the second one 47% , but 31% of the answers was expressed in a neutral item „yes and no“. Further information about the satisfaction or dissatisfaction is mentioned in detail in texts. The comparison study unambiguously illustrates that the collection observed in the second survey (1998 – 2005) show much more satisfaction than the collection from 1990 – 1996.

Keywords : graduates, physical education and sport program, teachers, satisfaction and appreciation

SOUHRN

V článku uvádíme komparaci názorů a postojů absolventů programů tělesné výchovy a sportu ze dvou tělovýchovných fakult v České republice s ukončením studia v letech 1990 – 2005. Z výsledků dotazníkového šetření jsme se zaměřili na společné soubory učitelů tělesné výchovy - absolventy programu tělesné výchovy a sportu UK FTVS v Praze a UP FTK v Olomouci - a to jen v kompatibilních otázkách spokojenosti nebo nespokojenosti v zaměstnání. V prvním dotazníkovém šetření v letech 1990 – 1996 bylo osloveno 670 učitelů tělesné výchovy, návratnost dotazníků - 207 osob tj. 31% . Druhý soubor 1998 – 2005 na stejných fakultách měl 761 učitelů s návratností 405 dotazníků tj. více jak 60% (!) . Z výsledků je patrné, že největší nespokojenost vyjadřují učitelé tělesné výchovy s platovým ohodnocením. V případě prvního šetření 1990 - 1996 je s platem nespokojeno 81% učitelů, ve druhém se vykazovalo 47% nespokojených, ale 31% odpovědí bylo vyjádřeno v neutrální položce „ano i ne“. Další informace o spokojenosti či nespokojnosti podrobně uvádíme v textu. Komparativní studie nám jednoznačně ukazuje, že soubor sledovaný ve druhém šetření (1998 – 2005) je mnohem více spokojenější než učitelé tělesné výchovy z let 1990 – 1996.

Klíčová slova : absolventi, program tělesné výchovy a sportu, učitelé, spokojenost a hodnocení

Problém

České školství nyní prochází velkou změnou v oblasti kurikulární dokumentace - srov. Národní program rozvoje vzdělávání (2001), Strategie lidských zdrojů (2001) aj., které směřují přes rámcové vzdělávací programy k tvorbě a ověřování školních vzdělávacích programů. Jedná se o modernější zpracování obsahu vzdělávání na

jednotlivých typech škol se zdůrazněním hlavních směrů vzdělávání dětí a mládeže včetně tělesné výchovy a výchovy ke zdraví. Především je věnována pozornost obsahu, ale i rozsahu procesu učení žáků a studentů zaměřených na „učit se“ - poznávat, asertivnímu chování a jednání, žít ve společnosti a být samostatný, ale i soběstačný.

Dále vybavit žáky a studenty souhrnem klíčových kompetencí, které můžeme chápat jako komplexní způsobilosti, nezbytné existenci člověka. Jedná se konkrétně o vědomosti, schopnosti a dovednosti, postoje a zájmy, hodnotovou orientaci aj. jako klíčové kompetence (Tupý, 2003 a Spilková, 2005). To samozřejmě klade zvýšené nároky nejenom na činnost učitelů, ale také na jejich přípravu v rámci příslušných fakultách vysokých škol.

Štech (2007) upozorňuje i na vlivy, které pocházejí z OECD, EK či Světové banky, nazývané jako vzdělávací neoliberalismus. Základní postuláty tohoto trendu ve školství jsou : - vzdělání je zboží, jehož hodnotu určuje spravedlivě a objektivně jedině trh, - individualizace jako nadřazení individuálního zájmu společnému, - deregulace, tj. svobodná a odpovědná volba s přenášením na školy a de facto na učitele. Ve sportu nám nejsou neoliberální tendence tak vzdálené, zejména v některých sportovních hrách. Přenášení těchto praktik do školského prostředí je však více než absurdní.

V posledních letech se objevují velmi často výzkumné zprávy, které sledují uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce v regionálním, celostátním nebo i mezinárodním měřítku. Např. Horáčková et al. (2000), Kozel (2002), Brenda a Lewis (2005), Kaucký a Zelenka (2006) aj. V oblasti programů a oborů tělesné výchovy a sportu se to týká především tělovýchovných a pedagogických fakult v rámci vysokých škol České republiky. Dříve byly tradičními studijními obory „tělesná výchova s druhým předmětem“, snad s výjimkou UK FTVS - studium tělesné výchovy a sportu bez kombinace. V současné době se zavádí jednooborové bakalářské studium i na pedagogických fakultách. Novými fenomény v systému vzdělávání v ČR, jimž společnost postupně přivyká, je také kreditní způsob studia, strukturovanost vzdělávání na VŠ v úrovni Bc., dále navazujícího Mgr., s poměrně odlišnými výstupy do praxe a profesním uplatněním. Také možnost absolvovat část studijního oboru v zahraničí je novou skutečností.

Pro akreditaci zmíněných studijních oborů se vyžadují zdůvodnění o uplatnění absolventů na trhu práce, objektivní analýzy reálných situací jsou vzácné, případně se orientovaly pouze v dílčím pohledu uplatnění oborového studia.

Sledování uplatnění absolventů učitelství tělesné výchovy v praxi má v České republice velmi dobré zázemí. Výzkumy byly koncentrovány na UK FTVS nebo UP FTK, popř. probíhaly v kooperaci. Např. práce, které se kumulovaly v tématu „Osobnost učitele TV“ (Hodaň, Válková, Svoboda, Kocourek), návazně pak v mezinárodním projektu „Výchova a vzdělávání tělovýchovných pracovníků“ (Svoboda, Kocourek, Válková, Jansa). Inspirativní projekty z FRVŠ nám ukázaly nutnost opakování obdobných projektů s aktualizací variant

nových studijních oborů a profesních možností či limitů, na nutnost řešení v součinnosti s pedagogickými fakultami v ČR s akreditovanými obory programu tělesná výchova a sport. K tématu se vztahují citace, např. Janák et al. (1993), Havel a Horkel (1996), Jansa a Kocourek (1998; 1999), Tilinger, Kovář, Hlavatá a Lejčarová, (2003) a Jansa, Válková et al. (2008). Na Slovensku zejména Šimonek (2002).

Článek zaměřujeme na komparaci výsledků dotazníkového šetření, které jsme uskutečnili na absolventech programu (dříve studií) tělesné výchovy a sportu v Praze (UK FTVS) a Olomouci (UP FTK). První dotazování se provádělo 1997 v rámci grantového projektu FRVŠ u těch, kteří ukončili studium v letech 1990 – 1996, druhé pak jako výzkumný projekt GAČR u ukončením v roce 2007, zahrnující učitele TVS s ukončením 1998 – 2005. Uváděné informace se týkají jen těch absolventů FTVS a FTK, kteří působili v uvedených letech na školách – ZŠ, SŠ, SOU, VOŠ a VŠ z jednooborového studia nebo dvouoborové TVS. V dalším pojednání budeme analyzovat spokojenost nebo nespokojenost v učitelské profesi.

Metodika dotazníkového šetření

Dotazník pro absolventy programu tělesná výchova sport

Dotazník zahrnoval čtyři tematické celky:

- identifikační údaje,
- současná zaměstnání ve státních, komunálních nebo tělovýchovných službách včetně soukromého sektoru aj.,
- motivace ke studiu programu tělesné výchovy a sportu,
- spokojenost se současným zaměstnáním z různých hledisek (plat, spolupracovníci, pracovní prostředí, náplň práce, množství práce, kvalifikace, celkové hodnocení aj.)
- hodnocení studia programu tělesné výchovy a sportu,
- hodnocení předmětových dotací podle využití v praxi.

Dotazník byl verifikován pilotážní studií a následně upraven pro potřeby celostátního výzkumu.

Charakteristika základního souboru

V prvním šetření 1990 – 1996 jsme vyhledali 2968 absolventů z tělovýchovných pedagogických fakult, druhé šetření 1998 – 2005 pak vykazovalo 4330 osob, kteří ukončili studium tělesné výchovy a sportu na zmíněných fakultách, podrobnosti uvádíme v publikaci Jansa, Válková et al. (2008). Celkem bylo nalezeno 7298 absolventů za období cca 15 let, chybí rok 1997 - viz. tab. č. 1. Údaje se dají jen obtížně verifikovat v republikovém měřítku, ÚIV registruje neúplné údaje cca od r. 1996.

Tab. 1. Absolventi pedagogických a tělovýchovných fakult v ČR od r. 1990 – 2005**Table 1. Graduates of the physical education and sport programs from Czech faculties (graduated 1990 – 2005)**

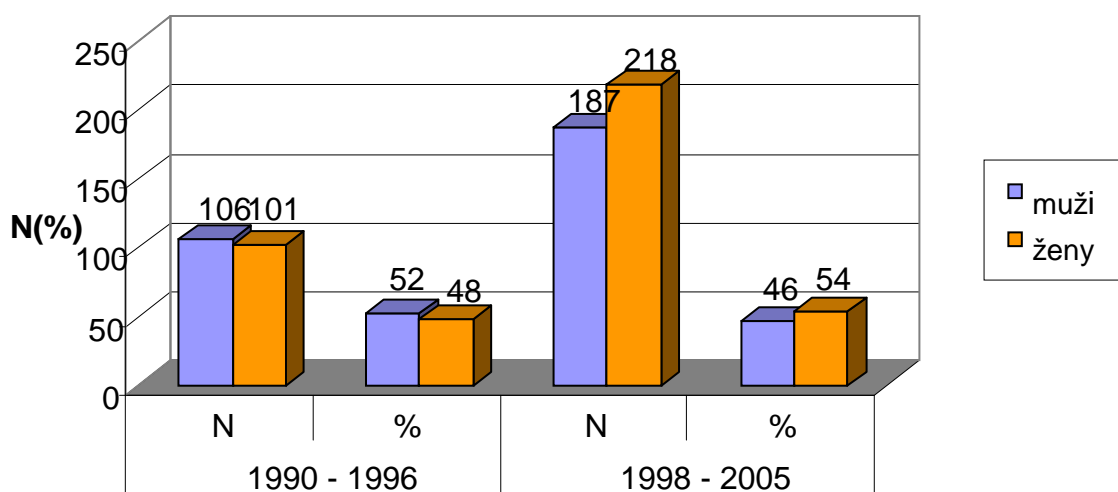
Fakulty 90 -96	N	%		Fakulty 98 - 05	N	%
UK FTVS Praha	1209	40,7		UK FTVS Praha	901/*	20,8
PF MU Brno	465	15,7		MU FSS Brno	659	15,2
UP FTK Olomouc	284	9,6		UP FTK Olomouc	909	21
PF Liberec	25	0,8		TU PF Liberec	397	9,2
ZU PF Plzeň	247	8,3		ZU PF Plzeň	254	5,9
JU PF České Budějovice	111	3,7		JU PF České Budějovice.	313	7,2
OU PF Ostrava	233	7,9		OU PF Ostrava	308	7,1
UJEPPF Ústí n. L.	185	6,2		UJEP PF Ústí n. L.	241	5,6
PF Hradec Králové	167	5,6		VU PF Hradec Králové	195	4,5
UK PF Praha	42	1,4		UK PF Praha	153	3,5
Σ	2968	100		Σ	4330	100

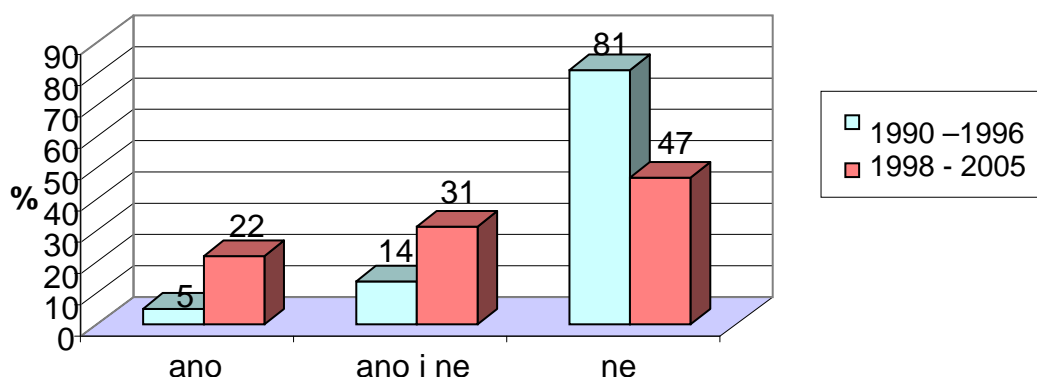
/* bez oboru fyzioterapie

Pro komparativní studii jsme mohli z výsledků obou šetření využít pouze soubory učitelů TV - absolventů UK FTVS, a UP FTK - a to jen v některých otázkách. V prvním dotazníkovém šetření v letech 1990 – 1996 bylo osloveno 670 učitelů TV, návratnost dotazníků byla celkově 31%, v rámci toho s rozložením 52% mužů a 48% žen. Druhý soubor 1998 – 2005 na stejných fakultách vykázal 761 učitelů s návratností více jak 60% (!) při rozložení 48% mužů a 52% žen, srov. graf č. 1.

Výsledky a diskuse

V grafu č. 2 vyjadřujeme na škále „ano“, „ano i ne“ a „ne“ u obou souborů v položce - spokojenost s platem. V případě prvního šetření 1990 - 2005 je s platem nespokojeno 81% učitelů, ale zvyšuje se spokojenost v druhém šetření z 5% na 22%, nespokojenost klesá pod padesát procent. Tyto rozdíly jsou signifikantní. Podívejme se však na některé odpovědi učitelů TV v anketním dotazování.

Graf 1. Dotazníky od absolventů UK FTVS a UP FTK**Graph 1. Questionnaires filed by graduates UK FTVS and UP FTK**

Graf 2. Spokojenost s platem 1990 - 1996 (n=207) a 1998 - 2005 (N=405)
Graph 2. Satisfaction with salary 1990 - 1996 (n=207) a 1998 - 2005 (N=405)

Stesky absolventů FTVS UK :

-Pracoval jsem ve státním školství šest let. Práce byla velmi zajímavá a bavila mě. Nicméně i moje děti potřebují každou zimu boty a bylo na čase řešit bytovou otázku. Je mi líto, ale dále nemohu ve školství pracovat.

-Poslední změny ve školství nás posunuly o krok zpět. Z mladších nezůstane ve školách nikdo. Z mých spolužáků, stejně jako já, tak učinili všichni.

-Po čtyřech letech na gymnáziu jsem odešel kvůli nízkému platu, jako zástupce prodejny s lepším finančním ohodnocení.

-Toto povolání můžete v současné době vykonávat jedině v případě, že ho máte rádi, a že jako chlap snesete sponzorování od manželky, případně rodičů. Já to však už letos neunesl.

-Učitelská profese neumožňuje žít, ale přežívat. Proto hlavně mladí lidé hledají zaměstnání mimo školství aj.

Stesky absolventů FTK UP:

-Práce mě baví a jsem spokojená se svým uplatněním v oboru na SŠ. Platové podmínky jsou velmi nepříznivé, musím si vydělávat vedlejším pracovním poměrem.

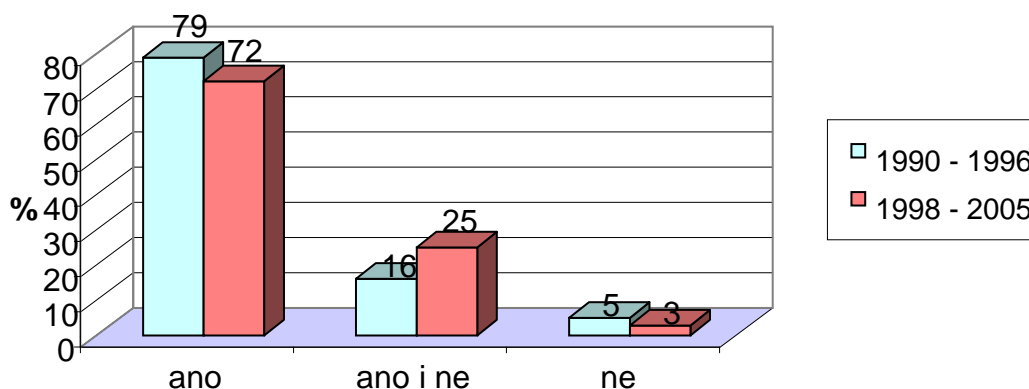
-Učím čtvrtým rokem na ZŠ, práce mě baví, ale z finančních důvodů budu muset změnit zaměstnání.

-Ve svém oboru setrvávám dodnes, ale upřímně mohu říci, že hledám příležitost mimo školství.

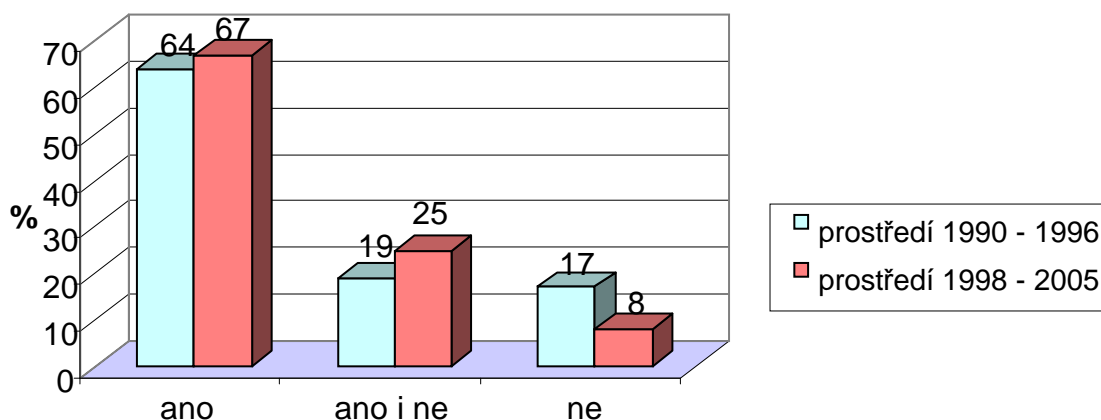
-Do školství se rád vrátím, při lepším ohodnocení. Nyní podnikám v oboru oční optiky.

Zdá se však, že s učitelskými platy se situace zlepšuje, přesto zdaleka nedosahuje slíbených 30% nad průměrným platem v ČR od r. 2005.

Spokojenost s náplní práce našich absolventů na školách se snižuje ze 79% na 72%, neutrální „ano i ne“ je vyšší u souborů z druhého šetření. Nespokojenost s náplní práce je u učitelů TV nepatrná, srov. graf. č. 3.

Graf 3. Spokojenost s náplní práce 1990 -1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)
Graph 3. Satisfaction with job 1990 -1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)

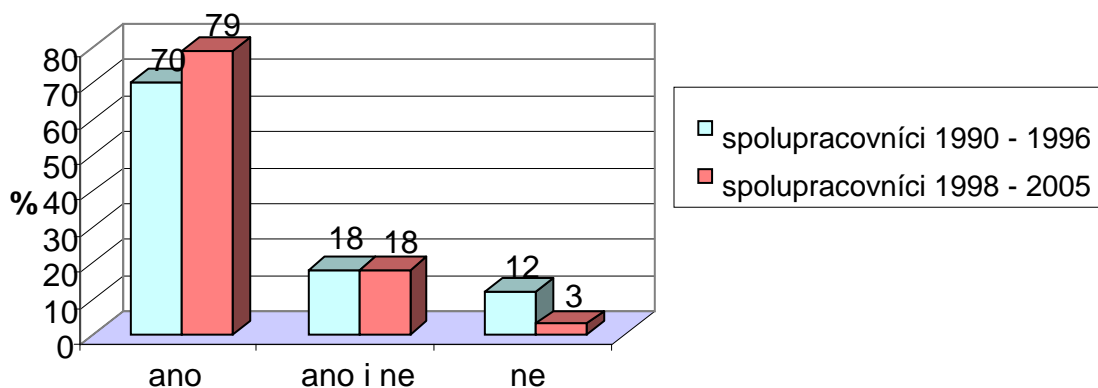

Graf 4. Spokojenost s pracovním prostředím 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005(N=405)
Graph 4. Satisfaction with occupational environment 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005(N=405)

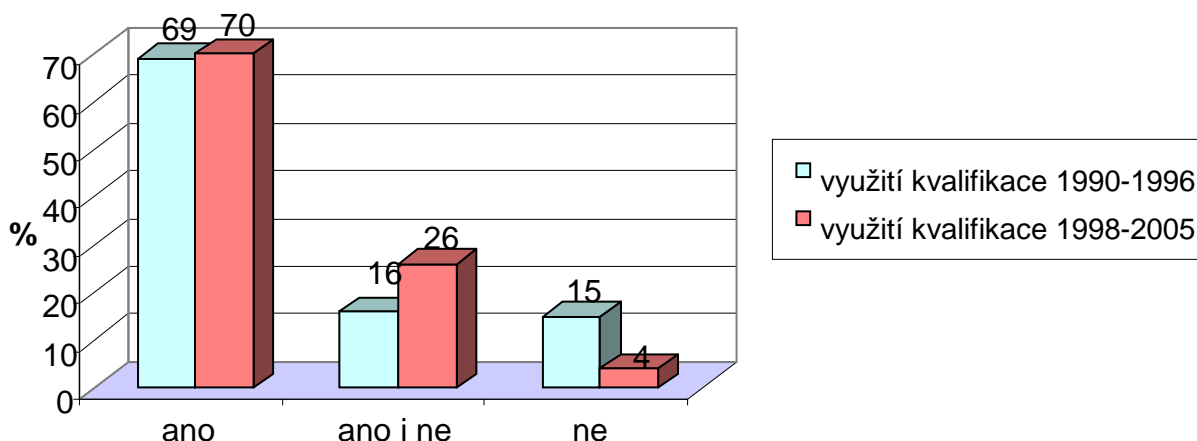
Graf č. 4 vypovídá o spokojenosti učitelů TV s pracovním prostředím. Rozdíly mezi prvním a druhým šetřením jsou v souhlasném vyjádření a celkem vyrovnané (64% a 67%), více se liší nespokojenost - a to téměř o 9%, více u souboru z let 1990 – 1996. Pracovním prostředím bylo myšleno vybavení tříd, kabinetů, pomůcek, v tělesné výchově pak možnosti využití tělovýchovných zařízení včetně vybavení v dostupnosti školy, ale také náradí, náčiní apod. Z grafu je patrné, že cca 1/3 souboru učitelů

částečné nebo úplné námitky k pracovnímu prostředí vyjadřuje.

Spokojenost se spolupracovníky je v prvním případě z let 1990 – 1996 70%, v druhém šetření pak 79%. Určité rozpory mezi kolegy učitelé sboru vykazuje první soubor učitelů TV až 12%, shodně pak v položce „ano i ne“ – 18%. Kolegialita mezi tělocvikáři a učiteli jiných oborů je v učitelských sborech poměrně vysoká - srov. graf č. 5.

Graf 5. Spokojenost se spolupracovníky 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)
Graph 5. Satisfaction with follow workers 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)

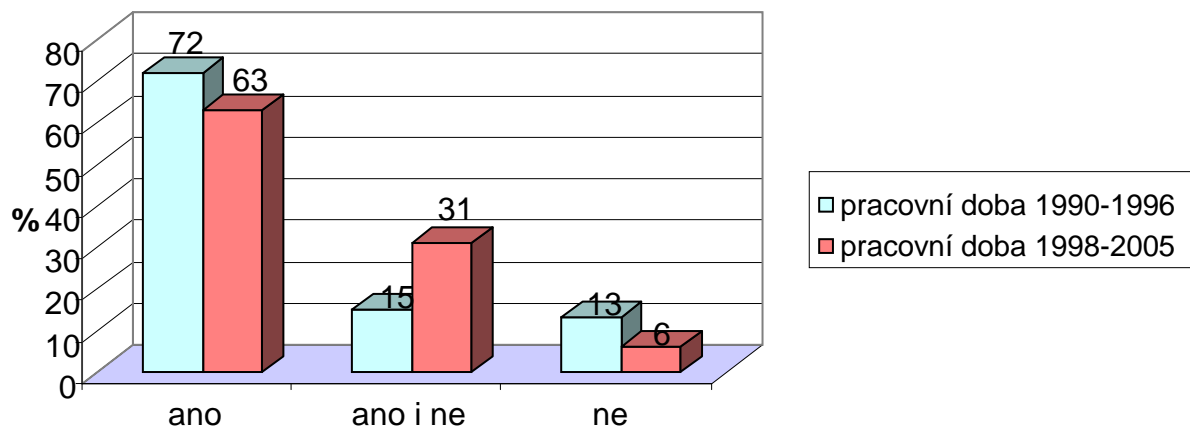

Graf 6. Spokojenost s využitím kvalifikace 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)
Graph 6. Satisfaction with qualification 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)

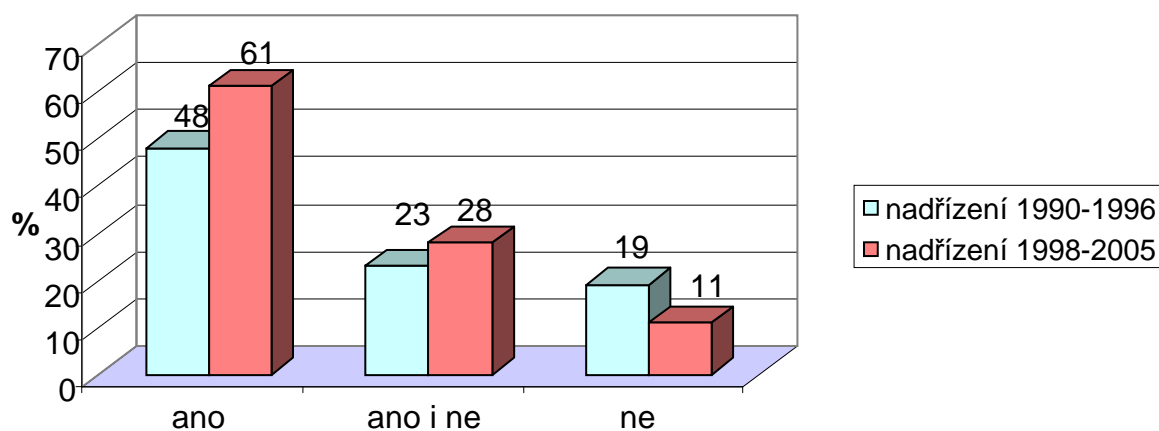
Graf č. 6 dokládá využití kvalifikace, která je téměř shodná u obou souborů okolo 70%, neutrální "ano i ne" s poměrně vysokou procentuální hodnotou u souborů UK FTVS a UP FTK v druhém šetření – 26%, nespokojenost byla zaznamenána u prvního šetření v 15%. Můžeme říci, asi 30% učitelů není příliš nebo zcela spokojeno s využitím kvalifikace, a to především ze dvou důvodů: první spočívá v obsazování jiných předmětů tělocvikáři, nejčastěji občanská výchova, druhý pak

v nasazování menšího počtu hodin tělesné výchovy ve prospěch druhého aprobovaného předmětu.

Za posledních 15 let se zlepšila spokojenost s rozsahem pracovního zatížení o 13% ve prospěch souborů z druhého šetření. – viz graf č. 7. První šetření vykazuje hodnotu 15% nespokojenost, poměrně vysoká je i položka neutrální. Příčinu lze hledat v nízkém finančním ohodnocení, které nutilo učitele TV k nabírání dalších hodin nad normu nebo k hledání vedlejších úvazků.

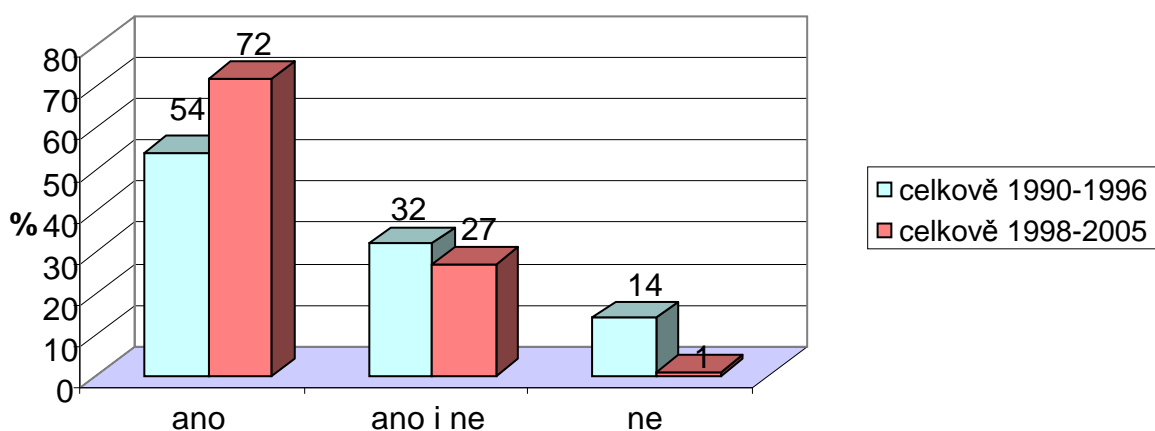
Graf 7. Spokojenost s využitím pracovní doby 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)
Graph 7. Satisfaction with work time use 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=405)

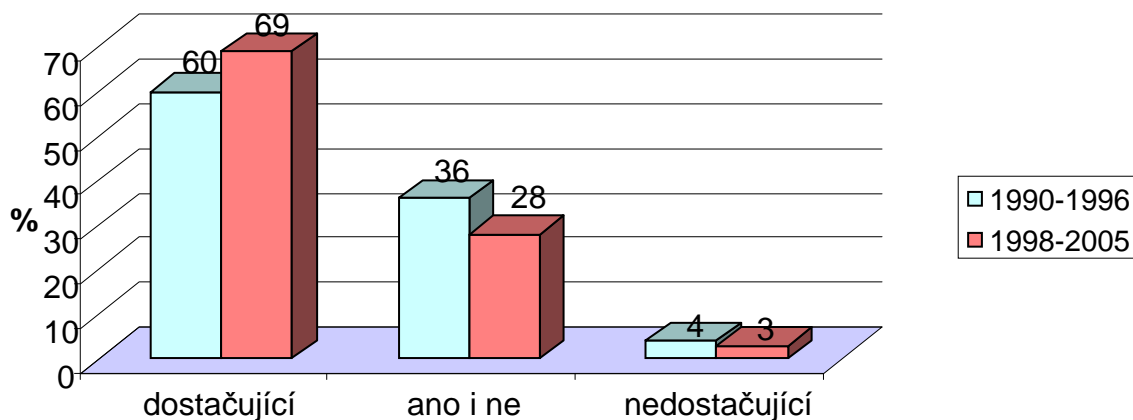
Graf 8. Spokojenost s nadřízenými (ředitelé škol) 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=394)
Graph 8. Satisfaction with superiors (directors) 1990 - 1996 (N=207) a 1998 - 2005 (N=394)

Graf č. 8 znázorňuje spokojenost s nadřízeným, tj. řediteli škol, popř. jejich zástupci, naznačuje zlepšení v položce „ano“ o 13% signifikantně, ve prospěch soborů z druhého šetření 1998 – 2005. Úplná nespokojenost s řediteli se týká 19% učitelů TV v prvním šetření. I přesto, že dotazník byl anonymní, sledujeme vyšší procentuální hodnoty v neutrálních položkách jako výraz určité opatrnosti k jednoznačnému názoru.

Graf č. 9 se zaměřuje na celkovou spokojenost učitelů tělesné výchovy s vlastní profesí. V položce úplné spokojenosti se posouvá z prvního (54%) na 72% do druhého šetření 1998 – 2005, tj o 18% s vyšším neutrálním hodnocením. V celkovém pohledu nejvíce ovlivňuje tento „skok“ zvýšení platů, a tím snad i větší spokojenost s profesí u sledovaných souborů, zejména po roce 2000.

Graf 9. Celková spokojenost s profesí 1990 - 1996 (N=205) a 1998 - 2005 (N=395)
Graph 9. Whole satisfaction with profession 1990 - 1996 (N=205) a 1998 - 2005 (N=395)

Graf 10. Považujete získané vzdělání v programech TVS za dostačující? (1990 - 1996 N=205; 1998 - 2005 N=405)

Graph 10. Do you suppose your education in TVS programmes adequate? (1990 - 1996 N=205; 1998 - 2005 N=405)

V grafu č. 10 se dotazujeme absolventů obou zmíněných fakult na dostatečnost vzdělání programů tělesné výchovy a sportu pro jejich učitelskou profesi. První soubor z let 1990 – 1996 je považuje za dostačující 60%, druhý pak z let 1998 – 2005 zvyšuje hodnotu na 69%, tj. v rozdílu o 9%. Neutrální položka se pohybuje okolo 36%. Tato tendence naznačuje určité zlepšení, resp. zkvalitnění přípravy učitelů TV na tělovýchovných fakultách. Lze konstatovat i určité změny ve struktuře a obsahu vzdělávacích programů, snižování počtu výukových hodin atd. Přesto klesá zájem o učitelské studium tělesné výchovy s druhou abrobací tak, že fakulty nenaplnějí požadované počty uchazečů. Problém zřejmě spočívá v nepřímém učitelském uplatnění po ukončení bakalářského studia (přímé může být až po magisterském), ale i v náročnosti studia.

Další informace dokumentují, že se zlepšila možnost sportovních specializací z 63% - v druhém šetření pak 86% se signifikantním rozdílem. Domníváme se, že obě tělovýchovné fakulty sledují i změny, ke kterým dochází ve vývoji sportovních odvětví, zařazují i některé nové sporty do studijních programů.

Závěry

Článek je komparací názorů a postojů absolventů programů tělesné výchovy a sportu dvou tělovýchovných fakult, kteří ukončili studium v letech 1990 – 2005.

Z výsledků obou dotazníkové šetření jsme se zaměřili pouze na společné soubory učitelů tělesné výchovy - absolventů UK FTVS v Praze a UP FTK

v Olomouci - a to jen v kompatibilních otázkách spokojenosti či nespokojenosti v zaměstnání. V prvním dotazníkovém šetření v letech 1990 – 1996 bylo osloveno 670 učitelů tělesné výchovy, návratnost dotazníků byla od 207 osob, tj. 31% - rozložení 52% mužů a 48% žen. Druhý soubor 1998 – 2005 na stejných fakultách čítal 761 učitelů s návratností 405 dotazníků, tj. více jak 60% (!) - rozložení 48% mužů a 52%.

Z tabulek a grafů je patrné, že největší nepokojenost vyjadřují učitelé tělesné výchovy s platovým ohodnocením. V případě prvního šetření 1990 - 2005 je s platem nespokojeno 81% učitelů, ve druhém pak 47%, přitom 31% bylo vyjádřeno v neutrální položce „ano i ne“.

Na druhém místě se objevuje položka „spokojenost s množstvím práce“, a to ve prospěch učitelů 1998 – 2005 o 15% než 1990 – 1996. Podobně se zvyšuje ve prospěch mladších učitelů i „spokojenost s nadřazenými“ o 13% a celkové hodnocení učitelské profese o 18%. Spokojenost se spolupracovníky a využitím kvalifikace se procentuálně též nepatrně zvyšuje.

Komparativní studie jednoznačně ukazuje, že soubor sledovaný ve druhém šetření (1998 – 2008) je mnohem více spokojenější než učitelé tělesné výchovy působící na školách v letech 1990 – 1996.

LITERATURA

Brenda, J., Lewis, E. (2006). German UK briger education and graduate employment: intraface

between systematic tradition and graduates views. *Comparative education*, 41 (3), pp. 351 -373.

Havel,Z., Horkel, V. (1997). Názory učitelů tělesné výchovy – absolventů PF v Ústí n. L. In *Sborník „Tělesná výchova a sport na přelomu století“*, ss. 388-391. Praha : UK FTVS.

Janák, V. (1993). *Požadavky na profil vysokoškolských odborníků v oblasti TVS podmínkách tržního hospodářství*. Výzkumná zpráva. Praha: UK FTVS.

Jansa, P., Kocourek, J. et al. (1998). *Uplatnění absolventů pedagogických a tělovýchovných fakult ČR v učitelství a jiných zaměstnání*. Výzkumná zpráva. Praha: UK FTVS.

Jansa, P., Kocourek, J. (1999). Absolventi studia tělesné výchovy a sportu 1990 – 1996 v ČR – profesní uplatnění, ss. 127-132. In *Sborník „ 60 roků přípravy tělovýchovných pedagogů na Univerzite Komenského“*. Bratislava: UKo FTVŠ.

Jansa, P., Kocourek, J. (1999). Uplatnění absolventů pedagogických a tělovýchovných fakult v ČR. *Česká kinantropologie*, 3 (2), ss. 29 – 44.

Jansa, P., Válková, H. (2008). *Uplatnění absolventů programu tělesná výchova a sport na trhu práce v České republice 1998 – 2005*. Praha: UK FTVS.

Koucký, J. (1999). České vzdělání & Evropa. Strategie rozvoje lidských zdrojů při vstupu do Evropské unie. *Program Phare*. Praha: Sdružení pro vzdělávací politiku.

Koucký, J., Zelenka, M. (2006). *Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů VŠ na pracovním trhu 2006*. Praha: SVP UK PF. Web: <http://www.fm.vse.cz/other/studievs.pdf>

Kozel, R. (2002). *Uplatnění absolventů VŠB-TU Ostrava na trhu práce*. Disertační práce. Ostrava: TU Vysoká škola Báňská.

Národní program rozvoje vzdělávání v české republice. Praha: MŠMT, 2001

Spilková, V. (2005). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání v kontextu transformace českého školství. *Pedagogika*, 40 (1), ss. 20 - 26.

Strategie rozvoje lidských zdrojů. Praha: Národní vzdělávací fond, 2001.

Šimonek, J. (2002). Uplatnenie absolventov vysokoškolského studia telesnou výchovou na slovenských školách. *Phys. Educ. Sport.*, 12 (4), ss. 2 – 5.

Štech, S. (2007). Profesionalita učitele v neo-liberální době. *Pedagogika*, 4, ss. 326 – 327.

Tilinger, P., Kovář, K., Hlavatá, P., Lejčarová, A. (2003). *Uplatnění absolventů UK FTVS na trhu práce*. Výzkumná zpráva. Praha: UK FTVS.

Tupý, J. (2003). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. *Komenský*, 128 (1), ss. 2 -8

doc. PhDr. Petr Jansa, CSc.
FTVS UK Praha
J.Martího 31
16252 Praha 6, CZ
e-mail: jansa@ftvs.cuni.cz